

numer

**Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego
Czeski Cieszyn**

Egzamin wstępny z języka polskiego

2021

wersja A

Czas pracy: 70 minut

Liczba punktów do uzyskania: 50

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój numer.
2. Sprawdź, czy arkusz zawiera 11 stron (zadania nr 1.–16.). Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami. Odpowiedzi wpisuj wyraźnie i jednoznacznie.

Rozwiązania zapisuj **CZYTELNIE** długopisem lub piórem. Niejednoznaczna odpowiedź lub nieczytelny zapis odpowiedzi będą oceniane jako błąd.

UWAGA! NIE WOLNO UŻYWAĆ KOREKTORA!

4. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. **Wybierz tylko JEDNA ODPOWIEDŹ i zaznacz ją znakiem X (jak na obrazku).**

A	B	C	D
☒	☐	☐	☐

5. Jeżeli się pomylił, błędne pole zamaż i zaznacz inną odpowiedź znakiem X.

A	B	C	D
☐	☐	☒	☐

Uwaga! **ODPOWIEDŹ MOŻESZ ZMIENIAĆ (POPRAWIAĆ) TYLKO JEDEN RAZ.**

6. Instrukcje do innych typów zadań (prawda – fałsz, na dobieranie) znajdziesz w poleceniach do nich skierowanych.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsca opatrzonego napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
8. Przy każdym zadaniu podana jest liczba punktów. Za błędną odpowiedź lub nieudzielenie odpowiedzi, punktów się nie odejmuje.

Powodzenia!

TEKST I

Jakub Żulczyk

Zmorojewo

...stwierdzenie, że Tytus Grójecki jest smutnym i mrukliwym osobnikiem nienawidzącym wszystkiego dookoła, byłoby nieprawdziwe. Tytus wiele rzeczy lubił, a za niektórymi nawet przepadał. [...] Miał również Trzy Rzeczy, Które Lubił Najbardziej Na Świecie.

Pierwsza z nich nie była rzeczą, ale zwierzęciem. Jego kot Rademenes. Rodzice sprawili mu go, gdy jeszcze chodził do przedszkola. Tytus oglądał akurat w telewizji powtórkę starego polskiego serialu *Siedem życzeń*. Nabrał przekonania, że jeśli nazwie kota imieniem filmowego zwierzaka, sprawi, że czarny, gruby i okropnie leniwy kocur zacznie, tak jak jego serialowy pierwowzór, spełniać życzenia. Miał nawet przygotowaną ich listę – zamknięcie przedszkola z powodu wybuchu wojny, dobry dwukołowy rower, a najlepiej motocykl, oraz samochód wyścigowy. Szybko się okazało, że Rademenes zupełnie ignoruje wszystkie prośby, a zamiast tego woli zajmować się pożeraniem dietetycznego whiskasa i wygrzewaniem na telewizorze bądź monitorze komputera. [...]

Drugą z Rzeczy, Które Lubił Najbardziej Na Świecie, były horrory. Uwielbiał je czytać i oglądać. Uwielbiał też gry w klimatach grozy. Wszystkie części *Silent Hill* ukończył po parę razy, chociaż gdy mama raz postanowiła się przypatrzeć, czym tak namiętnie zajmuje się jej syn, zagroziła mu zarekwirowaniem konsoli. Przeczytał prawie wszystkie dostępne na rynku książki Stephena Kinga, co było nie lada wyczynem, bo dla Stephena Kinga sens życia najwyraźniej stanowiło pisanie w piorunującym tempie okropnie długich powieści. Ale Tytus Grójecki wcale nie miał o to do niego pretensji. [...]

Trzecią z Rzeczy, Które Tytus Lubił Najbardziej Na Świecie, były niewyjaśnione zdarzenia. Miało to oczywiście pewien związek z horrorami, w swojej klasyfikacji jednak zdecydowanie oddzielał jedno od drugiego. Uważał, że horrory to fikcja, niewyjaśnione zdarzenia zaś – -- prawda. I nie chodziło tu bynajmniej o niewyjaśnione zdarzenia w rodzaju „dlaczego tata szczęśliwie włożył obie skarpetki z tej samej pary”, „dlaczego na wuefie udało mu się kopnąć piłkę tak, że poleciała mniej więcej w kierunku bramki” czy „dlaczego śmieciarz znów nie zabrał worka sprzed ich domu”. Nie, tu chodziło o prawdziwe Niewyjaśnione Zdarzenia.

Tytus namiętnie oglądał wszelkie programy telewizyjne typu *Nie do wiary*, *Archiwum przerażających sekretów* czy jego ulubiona *Tajemna strona*. [...] Tytus regularnie sprawdzał stronę internetową programu i zapisał się do jego fan klubu. Nie dzielił się jednak swoją pasją z kumplami. [...] Pomimo niezrozumienia ze strony kolegów chłopak w głębi duszy powziął postanowienie, że nie tylko będzie pisał horrory, lecz także zajmie się tropieniem niewytłumaczalnych zjawisk.

Jakub Żulczyk, *Zmorojewo*, Wydawnictwo Agora, Warszawa 2019

Zadania 1. – 6. odnoszą się do TEKSTU I.

Zadanie 1. (2 p.)

Uzupełnij zdanie. Zaznacz kółkiem odpowiedź A albo B, a następnie 1 albo 2.

Tytus był (A / B), ponieważ kot (1 / 2).

A rozczarowany Rademenesem,	ponieważ kot	1 okazał się zwykłym zwierzęciem bez umiejętności magicznych.
B zafascynowany Rademenesem,		2 tak jak jego filmowy pierwowzór miał moc spełniania życzeń.

Zadanie 2. (2 p.)

Napisz całym zdaniem, które z życzeń Tytusa – przedszkolaka jest najbardziej absurdalne (pozbawione sensu).

.....

.....

Zadanie 3. (1 p.)

Zastąp podkreślone w zdaniu słowo wyrazem bliskoznacznym.

„Mama raz [...] zagroziła mu zarekwirowaniem konsoli...”

.....

.....

Zadanie 4. (5 p.)

Oceń, które z podanych stwierdzeń odnoszących się do tekstu I jest prawdziwe, a które – fałszywe.

Wpisz X w odpowiednie wiersze tabeli. W razie pomyłki błędne zaznaczenie zamaż i zaznacz inną odpowiedź znakiem X.

	PRAWDA	FAŁSZ
Imię dla kota wybrali rodzice chłopca.		
Tytus lubił horrory w każdej postaci: filmów, książek, gier.		
Bohater opowiadania przeczytał każdą książkę Stephena Kinga.		
Dla Tytusa określenia „horrory” i „niewyjaśnione zdarzenia” to synonimy.		
Koledzy chłopca nie podzielali jego zainteresowań.		

Zadanie 5. (5 p.)

Na podstawie tekstu I zapisz 5 informacji o Tytusie. Uwaga! Nie cytuj z tekstu.

1.
2.
3.
4.
5.

Zadanie 6. (2 p.)

Wypisz z tekstu fragment o charakterze humorystycznym.

.....

.....

TEKST II

Antoni Marianowicz

Babcia i duch

Raz śpiącą babcię straszyl duch,
Lecz babcia była głucha,
Więc chociaż starał się za dwóch
Nic się nie bała ducha.

Duch o północy jęczy: „Uuch!”
I skrzeczy jak ropucha,
Lecz babcia, co ma kiepski słuch,
Nie słyszy spod kożucha.

Rozbija się po kuchni duch
Jak groźna zawierucha,
A babcia robi ręką ruch,
Że jej przeszkadza mucha.

O piec garnkami wali zuch
Tuż koło babci ucha,
Jak by chciał wszystko rozbić w puch –
Lecz chrapie wciąż starucha.

Już się na nogach śłania duch,
Opuszcza go otucha,
Wreszcie we drzwi znienacka – buch!
I – cóż to? - Nie ma ducha!

Nazajutrz wstaje skoro świt
Babina, co nie słyszy,
Rozgląda się i mówi: „Cyt,
Tu chyba gdzieś są myszy!”.

Zadania 7. – 10. odnoszą się do TEKSTU II.

Zadanie 7. (1 p.)

Babcia nie bała się ducha, ponieważ:

- A. miała problemy ze słuchem.
- B. za mało angażował się w straszenie.
- C. był on bardziej śmieszny niż straszny.
- D. nie wierzyła w nadprzyrodzone zjawiska.

A	B	C	D
☐	☐	☐	☐

Zadanie 8. (3 p.)

Wypisz z tekstu trzy wyrazy dźwiękonaśladowcze, obrazujące, jak duch straszył babcię.

.....

.....

.....

Zadanie 9. (2 p.)

Wypisz z tekstu trzy rzeczowniki, którymi osoba mówiąca nazywa bohaterkę wiersza. Podkreśl ten, który ma negatywny wydźwięk.

.....

Zadanie 10. (2 p.)

Dokończ zdanie – właściwą odpowiedź zaznacz kółkiem i krótko uzasadnij swój wybór.

Wiersz Antoniego Marianowicza „Babcia i duch” ma charakter:

- A. realistyczny,
- B. fantastyczny,

Zadanie 11. (5 p.)

Uzupełnij tekst podanymi w nawiasie wyrazami w poprawnej formie.

Uwaga! Twój zapis powinien być czytelny i jednoznaczny.

Nie odbieraj mi (*nadzieja, l.poj.*).

Do kogo mam się zwrócić, jeśli nie do (*ty, l.poj.*).

Jesteś przecież moją najlepszą (*przyjaciółka, l.poj.*).

Wiesz, że czuję się z tym (*niedobrze w stopniu najwyższym*).

..... (*chcieć – 1. os., l.poj., r.ż., tryb przypuszczający*) to odkręcić.

TEKST III

Katarzyna Nowicka-Pasternak

Strach i lęk – czym się różnią i jak sobie z tymi emocjami radzić?

„Przestraszyłeś mnie!”, „Poczułam ogromny lęk przez ciebie!”. Większość z nas nie zauważy różnicy w tych dwóch komunikatach. Jednak, mimo wielu podobieństw, nie oznaczają one dokładnie tego samego. [...] Spróbuj wyobrazić sobie dwie sytuacje:

Jesteś na spacerze w lesie. Nagle wchodzisz w pajęczynę, a tuż przy twojej twarzy zwisa wielki pająk krzyżak.

Oglądasz filmik na YouTube, gdzie tarantula chodzi po ręce mężczyzny.

W obu przypadkach czujesz nieprzyjemny niepokój, masz przyspieszony oddech, twoje serce szybciej bije, masz napięte mięśnie. W pierwszym z nich, podczas feralnego, leśnego spotkania z pajęczakiem jest ono realnym zagrożeniem, ponieważ możesz przecież zostać ugryziony. To strach – bardzo ważna i przydatna emocja, która informuje nas o realnym zagrożeniu. Nasz organizm dostaje komunikat „niebezpieczeństwo!”, który aktywizuje wyżej wymienione reakcje ułatwiające wykonanie odruchów odpowiedzialnych za ucieczkę lub walkę.

Nie możemy więc w ten sam sposób myśleć o drugiej sytuacji, w której siedzisz w bezpiecznym mieszkaniu, na wygodnym fotelu z laptopem lub telefonem przed sobą, oglądając filmik z tarantulą. Tutaj zagrożenie nie jest rzeczywistością, pająka nie ma w naszym otoczeniu. W ten sposób dochodzimy do najistotniejszej różnicy między strachem i lękiem. Strach dotyczy sytuacji, która realnie nam zagraża, wiąże się bardziej z zewnętrzną sytuacją. Natomiast lęk to w większym stopniu nasze wewnętrzne przeżywanie sytuacji, które nie są dla nas realnym zagrożeniem. [...]

Wiesz już, na czym polega różnica między strachem a lękiem. Są to stany, które towarzyszą nam w wielu sytuacjach dnia codziennego. Czasami jednak nadmiernie przeżywany lęk może prowadzić do uciążliwych zaburzeń emocjonalnych.

<https://psychoterapia.plus/stach-i-lek-czym-sie-roznia-i-jak-sobie-z-tymi-emocjami-radzic/> [dostęp: 6.04.2021]

Zadania 12. – 15. odnoszą się do TEKSTU II.

Zadanie 12. (1 p.)

Na które pytanie nie znajdziesz odpowiedzi w tekście:

- A. Jaki jest możliwy skutek nadmiernego przeżywania lęku?
- B. Jak reaguje nasz organizm na realne zagrożenie?
- C. Czym różni się lęk od strachu?
- D. Jak poradzić sobie z lękiem?

A	B	C	D
☐	☐	☐	☐

Zadanie 13. (3 p.)

Uzupełnij poniższy tekst w taki sposób, aby stanowił streszczenie fragmentu artykułu „Strach i lęk – czym się różnią i jak sobie z tymi emocjami radzić?”

Tematem tekstu są

Autorka skupia się na.....

i dowodzi, że.....

Zadanie 14. (2 p.)

Uzupełnij zdanie. Właściwą odpowiedź zaznacz kółkiem.

Tekst III ma charakter (**A / B**), o czym świadczą: (**1 / 2**).

A artykułu popularno- -naukowego,	o czym świadczą	1 pojawiające się w nim definicje pojęć oraz wyniki badań.
B artykułu publicystyczno- -dziennikarskiego,		2 bezpośrednie zwroty do czytelnika oraz przywoływane przykłady z życia.

Zadanie 15. (4 p.)

Uzupełnij zdania wybranymi z ramki związkami frazeologicznymi, tak by tworzyły logiczny komunikat. Czasami trzeba będzie zmienić formę gramatyczną frazeologizmów.

strach ma wielkie oczy; najeść się strachu; paniczny strach; strach kogoś obleciał

1. Zastanawia mnie, dlaczego u niektórych tak sympatyczne stworzenia, jak myszy wywołują
2. Na myśl o tym, że jutro ma pisać egzamin,
3. Oglądając wieczorem film, Tomek i z tego powodu nie mógł długo zasnąć.
4. Czasami – silne emocje może wzbudzić coś, co wcale straszne nie jest.

